

Radicaal

Jezus stelde soms heel radicale eisen. Iemand wilde Hem spontaan volgen maar vroeg toestemming om eerst afscheid van zijn familieleden te nemen. Jezus reageerde heel radicaal: "Niemand die de hand aan de ploeg slaat en ziet naar hetgeen achter hem ligt, is geschikt voor het Koninkrijk Gods" (Luc. 9:62). Toen een welgestelde jongeman Jezus vroeg wat hij moest doen om het eeuwige leven te beërven antwoordde Jezus: "Verkoop alles wat je bezit, verdeel het onder de armen en kom hier, volg Mij" (Luc. 18:22). Sprekend over de menselijke gevoeligheid voor zonde zei Jezus: "Indien uw rechteroog u tot zonde zou verleiden, ruk het uit" (Mat. 5:29).

Radicaliteit heeft iets onredelijks. Het is toch onredelijk geen afscheid van je familie te mogen nemen? Radicaliteit is uiterste eenzijdigheid. Zitten er aan rijkdom niet meer kanten dan Jezus belichtte in zijn gesprek met die rijke jongeman? Rijkdom is toch méér dan een verhindering om het Rijk Gods binnen te gaan? Welstand kan toch ook een zegen zijn! Radicaliteit heeft iets van verminking van de werkelijkheid. Je oog uitrukken is toch verminking van Gods goede schepping?

We moeten radicaliteit niet idealiseren, romantiseren of tot hoogste christelijke deugd verheffen. Onredelijkheid, eenzijdigheid en verminking van de werkelijkheid zijn geen doelen in zichzelf, die het verdienen om verheerlijkt en nagestreefd te worden. Wie radicaliteit propageert doet daarmee ook een appèl op allerlei negatieve aandriften in een mensenhart, zoals fanatisme, destructieve neigingen en desperado-mentaliteit. Radicalen zijn soms ziekelijke en gevaarlijke personen. Radicaliteit heeft alleen in crisissituaties recht van bestaan. Zoals een chirurg soms tot een radicale amputatie moet besluiten om het leven van de patiënt te redden, zo is een christen soms geroepen om te kiezen voor een werkelijkheid verminkende radicaliteit. Geheelonthouding is hiervan een voorbeeld. Alleen een radicale afwijzing van een product van Gods goede schepping kan mensen door de crisis van het alcoholisme heen helpen. Radicaal gedrag heeft zijn plaats in grenssituaties. Sommige problemen zijn met redelijkheid en genuanceerd denken niet meer tot oplossing te brengen. Daar past alleen nog radicaliteit.

Ikzelf denk hier aan het probleem van de bewapening. Dit probleem is demonisch. De duivel heeft ons met de moderne vernietigingswapens alle grenzen doen passeren. Ook de grens van de redelijkheid! Zoals het redelijk is dat je je kind beschermt als het wordt bedreigd, zo is toch ook redelijk dat een volk zich met het modernste oorlogstuig bewapent? Neen! De grens van de redelijkheid ligt in bovenstaande regel bij de komma. Ook de grens van het genuanceerde denken is hier gepasseerd! Er zitten niet meerdere kanten aan een moderne oorlog. De overweging tussen vernietiging en overheersing is toch geen echte overweging? Alleen de radicaliteit van de weerloosheid neemt dit probleem serieus in zijn demonisch karakter.

Jezus roept op tot radicaliteit in de grenssituaties van het leven. In de crisis van het conflict tussen Rijk van God en het rijk van satan roept Jezus op tot een radicaal gedrag, met alle te bekritisieren en te betreuren gevolgen van dien.

Olof de Vries